

NOWE ŻYCIE

pismo polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalno - oświatowe.
Wychodzi W NIEDZIELE I CZWARTKI.

No 60

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Grodno, plac Batorego Nr. 4 m. 7.—Telefon 490.

PRENUMERATA: Miesięcz. 1 zł., kwart. 2.50 półrocz. 5 zł., rocz. 10 zł., w Ameryce 3 dol. roczn. Konto P.K.O. nr. 80.021

CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy lub jego miejsce przed tekstem 30 groszy, w tekście 50 gr., zwyczajne 10 gr.

Układ ogłoszeń: 1 strony i tekstu 4—szpaltowy, 4 strony 8—szpaltowy.

ROK XX

Sprawa Palestyny

Wczoraj dnia 30 lipca zebrała się w Genewie komisja mandatowa Ligi Narodów dla omówienia angielskiego projektu podziału Palestyny i utworzenia państw żydowskiego i arabskiego. Sprawa ta niedawno była przedmiotem obrad w angielskiej Izbie gmin. Partia pracy ostro zaatakowała rząd za projekt podziału Palestyny, przypominając, że Balfour obiecał żydom oddać całą Palestynę na stworzenie żydowskiej siedziby narodowej. Minister kolonii Ormsy Gore na te ataki dowodził, że podział Palestyny jest jedynym wyjściem z istniejących w tej sprawie ogromnych trudności. Ostatecznie obrady zakończono odroczeniem sprawy do tego czasu, kiedy o niej wypowie zdanie Liga Narodów. Do takiego wyniku doprowadziły zapewne wpływy żydowskie na parlament angielski.

Obecnie więc nad sprawą palestyńską będzie obradowała komisja Ligi Narodów, ale i ona nie rozstrzygnie tej sprawy, a jedynie wypowie o niej swoją opinię. Dopiero w jesieni po kongresie syonistycznym nad sprawą Palestyny będzie obradował parlament angielski i Liga Narodów.

Polska w komisji mandatowej nie ma swego przedstawiciela, a sprawa Palestyny nas Polaków mocno interesuje. My chcemy, aby przyszłe państwo żydowskie było jak największe. Wtedy będzie mogło ono pomieścić milionowe rzesze żydowskie, które z Polski usuniemy, jeżeli dobrowolnie nie pojadą do Palestyny. Na obecnym skrawku palestyńskim, który ma być uznany za państwo żydowskie, może się pomieścić zaledwie milion do półtora miliona osób. To bardzo mało dla przesiedlenia żydów z licznych państw do ich ojczyzny.

Wszystkie grupy żydowskie protestują przeciw podziałowi Palestyny i przeciw zbyt szczupłym granicom przyszłego państwa żydowskiego. Niektóre grupy żydowskie odrzucają całkowicie projekt angielski, gdyż wielu żydów nie chce wyjeżdżać z krajów, w których dotychczas przebywali. Najwięcej protestuje Nowa Organizacja Syonistyczna (N.O.S.), kierowana przez Żabotyńskiego, skupiająca w sobie skrajne narodowe elementy żydowskie. N.O.S. marzy o takim państwie żydowskim,

w którym mógłby się skupić cały naród żydowski. Grupa ta dąży do całkowitego zlikwidowania rozproszenia żydowskiego po świecie i do odrodzenia narodu żydowskiego przez danie mu normalnych warunków bytowania we własnym państwie. Dążenia te jednak są zwalczane przez większość ruchu syonistycznego. Syonisci chcą mieć i wielkie państwo żydowskie w Palestynie i wszystkie dotychczasowe zdobycze na całym świecie. Wtedy żydzi stali by się taką potęgą międzynarodową, której żadna siła nie mogłaby pokonać. Dlatego sprawa Palestyny interesuje cały świat.

Jan Staśko.

Wojna w Chinach

Według wiadomości z Tokio do Chin północnych napłynęły wielkie posiłki z Nankinu. To dowodzi, że akcja przeciw Japonii zakrojona została na wielką skalę. Japończycy twierdzą, że za wywołanie wojny odpowiedzialna jest 29 ta armia chińska, która zlamiała porozumienie z dnia 19 lipca i rozpoczęła nowe ataki w dniu 25 lipca. Dlatego Japończycy postanowili rozbić 29-tą armię chińską, która się znajduje w niedalekiej odległości na południe od Pekinu. Atak japoński doprowadził do zajęcia kilku miejscowości w okolicy Pekinu. W tej liczbie Japończycy zajęli miasta Lang-Fang i Feng-Tai. Wojska japońskie toczą obecnie walkę o zdobycie miasta Tung-Czao, bombardując z ciężkich armat miasta Nau-Jan i Pekin.

Komunikaty chińskie również mówią o bitwach w Chinach północnych. Marszałek Ciang-Kai Szek wydał rozkaz, aby wojska chińskiego rządu centralnego wyruszyły na wojnę przeciwko Japonii. Rozkaz został wykonany i wojska nankińskie przybyły pod Pekin. Wojska chińskie stoczyły bitwę i zajęły miasto Tung-Czao, położone o 24 klm. od Pekinu. Na rozmaitych odcinkach frontu Chińczycy zgromadzili 400 tysięcy wojska. Nastroj bojowy 29 armii chińskiej wzrasta z każdą chwilą.

Japończycy zdobyli Pekin

Walki pod Pekinem doprowadziły do zwycięstwa japońskiego. Wojska 29 armii chińskiej opuściły Pekin, a wojska japońskie wkroczyły do miasta. Spokój w Pekinie został przywrócony. Obecnie trwają walki w Tientainie. Prawdopodobnie i to miasto zostanie zajęte przez Japończyków. Już w pierwszych dniach wojny Japończycy odnieśli poważne zwycięstwo.

Irlandczycy powitali króla angielskiego bombami

Przed kilku dniami angielska para królewska udała się do Irlandii i Ulsteru w celu odebrania holdu wiernopoddanego. Irlandia nie chce uznawać nad sobą władzy angielskiej. Dlatego Irlandczycy powitali parę królewską dokonaniem całego szeregu aktów terrorystycznych. Spalili kilka mostów kolejowych i baraków straży celnej. Uzbójni osobnicy zatrzymywali pojazdy angielskie. Wystrzelono dynamitem w powietrze most w pobliżu Dundalka. Uszkodzone w wielu miejscach komunikację telefoniczną i telegraficzną. Przerwano komunikację między Dublinem i Belfastem.

Ludność protestancka w Belfaście, stolicy Ulsteru, zgotowała parze królewskiej entuzjastyczne powitanie, ale cała uroczystość aktu wiernopoddanego odbyła się pod silną ochroną policji. Wkrótce po przejeździe króla i królowej przez miasto Belfast niedaleko drogi, którą przechodził pochód, nastąpił silny wybuch bomby, od którego wyleciały wszystkie szyby w pobliskich domach.

Po odjeździe pary królewskiej z Belfastu wykryto zamach na życie króla. Na linii kolejowej około Belfastu znaleziono maszynę piekielną, która miała wysadzić w powietrze pociąg, wiozący z powrotem oddział 700 policjantów, którzy strzelili króla w Belfaście.

Walki pod Madrytem

Natarcie powstańcze na zachód od Madrytu trwa w dalszym ciągu. Najlepsze oddziały wojsk rządowych zostały zdziesiątkowane, a straty są olbrzymie. Ilość zabitych i rannych żołnierzy rządowych w walkach pod wsią Brunete obliczają na 30.000 osób. Wojska rządowe utraciły 110 samolotów i 50 czołgów przeważnie pochodzenia sowieckiego. Powstańcy zdobyli przeszło 200 karabinów maszynowych. Powstańcy również w tych walkach ponieśli znaczne straty. W ciągu ostatnich trzech tygodni straty powstańców w ludziach wyniosą przeszło 12 tysięcy osób. Po utracie wsi Brunete wojska rządowe cofnęły się na nowe pozycje i znacznie wzmocniły swoje siły. To też w ostatnich dniach natarcie powstańców zostało osłabione. Położenie wojsk rządowych jest jednak bardzo ciężkie.

Bolszewicy skazali na śmierć 9 kapłanów

Sąd bolszewicki w Pietrozawodzku skazał na karę śmierci 9-ciu duchownych prawosławnych, zarzucając im organizowanie szpiegostwa i podżeganie do buntu. W kazaniach swych oskarżeni mieli twierdzić, że gdyby Stalin rzeczywiście uczciwie wprowadził w życie paragrafy nowej konstytucji, to dyktatura komunistyczna natychmiast przestałaby istnieć. Najstarszy z oskarżonych kapłanów ma 77 lat, a najmłodszy 66 lat. Skazani złożyli apelację.

Zwycięstwo gen. Franco jest pewne

Londyn (ATE). „Daily Mail” zamieszcza wrażenia swego korespondenta, który powrócił niedawno z Hiszpanii. Korespondent twierdzi, że wkrótce Hiszpania będzie się zaliczała do krajów, które zwalczyły komunizm. Wiele osób zapytuje, dlaczego armia gen. Franco, która zdobyła pół Hiszpanii, nie zajęła dotychczas Madrytu. Nie należy jednak zapominać, że gen. Franco rozpoczął swój pochód krzyżowy z niczego. Obecnie gen. Franco posiada wielką armię ludową, która wierzy w swe zwycięstwo. Po oddaniu holdu męstwu ochotników, którzy pragną tylko uwolnienia Hiszpanii z jarzma bolszewizmu, korespondent zaznacza, że gen. Franco jest dość potężny, aby prowadzić dalej o własnych siłach wojnę o wolność kraju. Hiszpania narodowa wchodzi w drugi rok wojny, posiadając armię, wyposażoną w nowoczesne środki walki. Jedynym duch, który panował od samego początku walk, nie uległ zmianie. Armia gen. Franco jest dobrze zorganizowana i uzbrojona. W częściach kraju, zajętych przez powstańców, panuje dobrobyt podczas, gdy w prowincjach, pozostających w rękę czerwonych, daje się odczuć wielki brak środków żywności. Nawet wygodna pozycja strategiczna obrońców Madrytu na nic się nie zda, ponieważ duch armii czerwonej jest coraz gorszy. Zwycięstwo gen. Franco nigdy nie było tak pewne, jak obecnie. Jest rzeczą możliwą, że zwycięstwo wojsk gen. Franco nastąpi nagle.

Ostry zatarg konkordatowy w Serbii

W Serbii od dłuższego czasu trwa ostry zatarg z powodu zawarcia ze Stolicą Apostolską konkordatu. Synod prawosławny wykluczył z serbskiego kościoła prawosławnego premiera oraz 8 ministrów jedynie za to, że zgodzili się oni na konkordat. Synod twierdził, że wykluczeni ministrowie nie mogą sprawować nadal swych urzędów.

Istotnie, konstytucja określa, że członkowie rządu winni należeć do wyznania uznanego przez państwo. Otóż ministrowie, pozbawieni przez władzę kościelną praw członków kościoła serbskiego, nie należą więcej do tego wyznania, a zatem przysięga, złożona królowi na konstytucję, nie ma, w opinii Cerkwi, więcej znaczenia.

Istnieje więc już właściwie stan kryzysu rządowego, powstałego przez decyzję Synodu. Jest to także argument, który uniemożliwia członkom rządu wzięcie udziału w wyborach nowego patriarchy.

Wczoraj odbył się pogrzeb zmarłego przed paroma dniami patriarchy kościoła serbskiego Barnaby. W pogrzebie wzięło udział około 30 tys. osób, przyczem doszło do demonstracji przeciwko konkordatowi.

Kupujcie wyroby polskie

Skandaliczne stosunki szkolne w Lubelszczyźnie

Aresztowanie córki b. kuratora

(Lublin-KAP). Wielkie wrażenie wywołało tu aresztowanie panny Lewickiej, córki b. kuratora lubelskiego, którą zdemaskowano jako działaczkę komunistyczną. P. Lewicka została aresztowana w towarzystwie Jaminy Bierówny, Abrama Musmana, Szlomy Zylberberga, Eliasza Orensztajna i Rubina Aszyna—narodowości żydowskiej, Zofii Goldfingerówny — półżydówki oraz Polaków Józefa Kudlińskiego i Mieczysława Korzeniowskiego. Jest to przeważnie młoda inteligencja lewicowa, nadzieja III Międzynarodówki.

B. kurator Lewicki cieszył się szczególną protekcją kierownictwa Związku Nauczycielstwa Polskiego i sympatiami prasy folksfrontowej. Szczerze opłakiwano w tych sferach jego ustąpienie, a jego pupilów, np. w gimnazjum w Chełmie, wzięto w obronę wobec niezadowolenia kół rodzicielskich i społeczeństwa polskiego. Nie odbyło się bez zbierania podpisów pod petycją do władz wyższych o pozostawienie w Chełmie dziedzictwa p. kuratora bez zmian, co się też udało.

Radikalizowanie młodzieży pod skrzydłami kuratorium lubelskiego czyniło tak znaczne postępy, że p. kurator Lewicki stał się niemożliwy nawet dla najcierpliwszych i najbardziej tolerancyjnych władz przełożonych, musiał więc w końcu odejść „żegnany z żalem.” Obecnie okazało się, że ten pedagog, powołany do kształtowania serc i umysłów młodego pokolenia przyszłych obywateli Rzeczypospolitej, nie umiał stworzyć odpowiedniej atmosfery nawet u siebie w domu. Chociaż w Lubelszczyźnie na gruncie szkolnictwa zapanały takie stosunki, iż trudno już czymś i komuś zaimponować, to jednakże aresztowanie Lewickiego — stało się sensacją. B. kurator pobili rekord „wzorowego” wychowawcy.

Panna Lewicka wkrótce znalazła się na wolności pod dozorem policji i przebywa w domu rodzicielskim. Śledztwo toczy się dalej. Społeczeństwo zaś ma prawo spodziewać się, że epopeja córki b. kuratora pozwoli na odsłonięcie wielu szczegółów, charakteryzujących metody wychowania publicznego w Lubelszczyźnie, i że będą poczynione kroki celem uzdrowienia tych stosunków. Może przy tej sposobności doczeka się też słusznego rozwiązania sprawy prefekta gimnazjum w Chełmie ks. Sekreckiego, który gorliwie walczył z duchem folksfrontowym w szkole i... został usunięty od pracy... Jest to zbyt jaskrawa sprawa, by mogła „rozejść się po kościach.”

W Marejnego kolekturze

Łatwo wygrasz sumy duże.
Tylko nie trać, bracie, werwy,
Graj z ufnością i bez przerwy.

Ujawnienie zamachowca

Ogłoszono nareszcie urzędowy komunikat w sprawie zamachu na p. Koca. Zamachu dokonał Wojciech Bieganeł, mieszkaniec wsi Różpole powiatu Krotoszyn w Wielkopolsce. Jest to człowiek z kryminalną przeszłością. W czasie dokonywania zamachu Bieganeł został zabity przez wybuch bomby. Współdziałał z nim brat jego Jan Bieganeł, który został najszybciej po zamachu aresztowany. Przy sprawcy zamachu znaleziono książeczkę wojskową, wydaną na imię Wojciecha Bieganeł. Komunikat nie mówi, czy przy zamachowcu była znaleziona jakaś legitymacja stronnictwa politycznego. Wogóle urzędowe wiadomości o zamachowcu są bardzo skąpe. Prasa jeszcze do ogłoszenia komunikatu podawała o wiele więcej szczegółów o zamachu i najbliższym środowisku zamachowca.

Rumunów wydali Polaków

Jak podają depesze z Bukaresztu, rumuńskie ministerstwo spraw wewnętrznych pracuje nad spisem cudzoziemców w Rumunii. Liczni cudzoziemcy, zamieszkali w Rumunii nie raz od szeregu lat, będą musieli kraj ten opuścić. Liczba tych cudzoziemców przekracza cyfrę 10.000. Wśród nich znajduje się też wielu obywateli polskich. Wydalenie cudzoziemców przewiduje ustawa o ochronie pracy narodowej.

Dobra to przyjaźniłki Polski, skoro usuwa Polaków!

Pierwszy żyd hiszpański

Prasa donosi, że na obszarze Hiszpanii narodowej został skazany na śmierć obywatel polski żyd z Łodzi Bruno Zandberg. Ale polskie ministerstwo spraw zagranicznych poczytało starania i Zandberg został uwolniony. Mało tego, bo rząd polski czyni dalsze starania, by tego żyda sprowadzić do Polski. Poczci nam potrzebny żyd hiszpański? Czy mało mamy swoich żydów komunistów?

Zawieszenie komitetu żydowskiego w Brześciu

Po zajęciach antyżydowskich w Brześciu powstał w tym mieście Komitet pomocy żydom poszkodowanym. Komitet ten już udzielił żydom 300 tysięcy złotych. Obecnie władze polskie zawiesiły działalność komitetu w Brześciu, podając jako powód zawieszenia to, że komitet stosował terror wobec swoich członków.

Wzrost wpływów podatkowych

W pierwszym kwartale bieżącego roku budżetowego wpływ z podatków bezpośrednich wyniosły 164.301 tysięcy złotych, to jest o 8,4 procent więcej, niż w 1 kwartale roku budżetowego 1936-37 (151.565 tys. zł.)

Wszystkie inne podatki bezpośrednie wykazują stały wzrost wpływów. Ogółem wpływy z podatków bezpośrednich zjawiały się 186.371 tys. złotych, to jest 23,4 procent kwot, prelimitowanych na cały rok budżetowy.

Pierwszy kwartał bieżącego roku budżetowego zamknięty został nadwyżką w kwocie 498 tys. zł. Budżet jest zrównoważony, co przypisać należy stałym wysiłkom w kierunku oszczędnej gospodarki skarbowej.

Zebranie narodowców w Sopockinach

W niedzielę dn. 25.VII pod przewodnictwem prezesa miejscowego Koła Stronnictwa Narodowego, p. Łokucja Stanisława odbyło się walne zebranie członków Stronnictwa Narodowego w Sopockinach.

Przybyły z Grodna sekretarz Zarządu Powiatowego S.N. w dłuższym referacie scharakteryzował obecną sytuację polityczną w kraju i zagranicą, poczym wywiązała się ożywiona dyskusja na temat rozwoju chrześcijańskiego handlu i rzemiosła. Po rzeczowej dyskusji zebrani w liczbie około 100 osób jednogłośnie stwierdzili konieczność opanowania życia politycznego, kulturalnego i gospodarczego w kraju przez element polski. Chłop bowiem polski cierpi na wsi nędzę z powodu przeludnienia i jedyną drogą do podniesienia bytu materialnego szerokich rzesz społeczeństwa polskiego jest odpływ nadmiaru ludności ze wsi do miast i przejęcie przez Polaków handlowych i rzemieślniczych placówek, opanowanych dotąd przez żydów.

W związku z zebraniem rozkolportowano w Sopockinach większą ilość ulotek, nawołujących do popierania chrześcijańskich placówek gospodarczych.

Premie P.K.O.

Dnia 26 lipca 1937 roku odbyło się w Centrali P.K.O. w Warszawie 34 z rzędu losowanie książeczek na premiovane wkłady oszczędnościowe serii II - ej.

Po zł. 1.000—otrzymują właściciele następujących książeczek:

52.002	52.087	53.046	54.540	55.983	56.991	57.950	58.006
59.487	59.761	60.022	60.199	61.233	62.804	63.850	63.994
66.794	66.969	67.734	70.903	70.949	72.722	73.243	73.404
73.446	74.640	76.247	77.604	78.317	78.453	81.332	84.027
85.086	85.541	86.180	86.523	87.098	87.615	88.151	88.410
88.889	90.049	90.131	91.046	93.051	93.345	96.390	97.817
99.424	100.426	102.823	103.336	104.106	104.995	105.641	105.667
107.888	111.058	111.818	111.866	112.693	113.060	113.376	113.410
113.661	114.558	115.336	116.065	117.196	117.330	117.422	118.031
118.918							

Roboty miejskie za 100 tysięcy złotych

Zatwierdzony przez województwo budżet m. Grodna zawiera sumę 100 tysięcy złotych na zatrudnienie bezrobotnych. Rada Miejska podzieliła tę sumę na następujące roboty: 6.000 zł. na roboty ogrodowe, 34.000 zł. na regulację ulic i 60.000 zł. na remonty budynków miejskich. Według tego podziału prowadzone są obecnie roboty w mieście.

W szeregu punktów powstają ogródki i skwery miejskie: na rogu ul. 11 listopada i ul. Stanisławowskiej — ogródek, na rogu ul. Piłsudskiego i ul. Jagiellońskiej skwer, — ogródek i skwery — obok fabryki tytoniowej na Trębackiej, przed „Domem żołnierza” na Harcerskiej i przy ulicy Mostowej.

W dziale regulacji ulic i placów są wykonywane następujące roboty: wykończenie urządzenia nowego placu targowego przy ul. Grandzickiej, urządzenie plaży z kabinami na Niemnie, zakończenie robót na bulwarze Pierackiego, regulacja ulic Lenkiewicza, Głębokiej i Niskiej.

Na remonty przeznaczono nast. sumy: 5.500 zł. na remont Ratusza, 8.000 zł. na remont budynku magistratu, 4.000 zł. na remont gmachu teatru, 5.000 zł. na remont szpitala i 12.000 zł. na remont budynków szkolnych. Reszta przeznaczonej sumy pójdzie na inne drobniejsze remonty i naprawy.

Skandal i wandalizm

W ostatnim czasie miasto nasze zostało poruszone wiadomościami o zmianach, jakie zaszły w kierownictwie robót wykopaliskowych na Starym Zamku. Długi czas tymi robotami kierował dyrektor muzeum p. Józef Jodkowski. Ale oto przybył z Warszawy specjalista p. Kieszkowski i objął prowadzenie tych robót, a p. Jodkowski został usunięty. Zmiana ta odbiła się echem w „Słowie wileńskim”, gdzie prof. Limanowski umieścił ostry artykuł, nazywając obecne roboty na Starym Zamku w Grodnie wandalizmem. Prof. Limanowski twierdzi, że p. Kieszkowski nie ma należytego pojęcia o robotach zamkowych, że zatrudnia nieodpowiednich robotników, że wogóle cała sprawa jest wielkim skandalem. Sądymy, że odpowiednie czynniki powinny zabrać głos w tej sprawie, gdyż takich oskarżeń nie można pomijać milczeniem.

Organizacje grodzieńskie w Ameryce

Podawaliśmy już parokrotnie z prasy żydowskiej wiadomości, że w Nowym Jorku istnieje organizacja żydowska pod nazwą „Grodner Brensz”, stworzona przez b. mieszkańców Grodna. Obecnie sekretarz tej organizacji J. Mogil nadesłał do „Gr. Momentu” wiadomość, że podobne organizacje powstały również w innych miastach amerykańskich. W Filadelfii jest związek, który nosi nazwę „Grodno.” Tak sam związek istnieje w Bostonie. W Chicago jest organizacja, która tak się nazywa: „Grodzieński Brensz Rejonowy 377.” Orga-

nizacja nowojorska „Brensz grodzieński 74” bierze udział w gromadzeniu funduszu 50 tysięcy dolarów dla żydów w Polsce, i już zapłaciła 100 dolarów.

Ogólnopolska pielgrzymka misyjna na Jasną Górę

(Poznań-KAP). W dniach od 22 do 23 września b.r. odbędzie się ogólnopolska pielgrzymka misyjna na Jasną Górę. Pielgrzymkę tę organizuje Prezydium Papieskiego Działu Rozkrzewiania Wiary. W czasie pobytu pielgrzymki na Jasnej Górze odbędzie się uroczysta akademii na cześć założycielki Papieskiego Działu Rozkrzewiania Wiary, Marii Pauliny Jaricot, której proces beatyfikacyjny jest obecnie w toku.

Uczestnicy pielgrzymki korzystać będą z ulg kolejowych.

Pińsk

Miasto Pińsk leży nad rzeką Piną i liczy 32.000 mieszkańców. O dawnej osadzie tutaj wspomina Nestor. O ziemie tę walczyli książęta kijowscy, wołyńscy i litewscy. Z niewoli tatarskiej wydobyli je Litwini. Zygmunt I zapisał Pińsk Bonie, której zawdzięcza miasto kanał do Stetyczowa. Duży rozwój miasta nastąpił za Stefana Batorego. Dziś jest Pińsk ogniskiem społecznego życia Polesia i wielkim portem rzeczynym. Z kościołów najdawniejszy jest franciszkański, przebudowany z dawnego z r. 1396, zamknięty przez Rosjan. Wydatną pracę od XVII w. prowadził tu Jezuit, którym Radziwiłł wniósł trzypiętrowe kolegium. Kształcił się w nim Adam Narusiewicz, pracował św. Andrzej Bobola i niedaleko stąd, koło Janowa poniósł męczeńską śmierć. Pow. K.K.O. pracuje tu od 9 lat. Ostatnio 519 osób złożyło w niej blisko 100.000 zł.

Odpowiedź rezerwisty

Sprawa depeszy Związku rezerwistów w Grodnie do p. Koca jeszcze znalazła echo w prasie. Ponieważ w depeszy użyto wyrazów „zamach żydowski - komunistyczny”, żydzi w prasie zażądali od Związku zadośćuczynienia. Na artykuły „Gr. Momentu” odpowiedział w „Dz. Kresowym” p. Walenty Gromek, członek Związku rezerwistów. Odpowiedź ta jednak nie wyjaśnia, dlaczego w depeszy użyto wyrazów „zamach żydowski-komunistyczny”. Po ukazaniu się artykułu p. Gromka „Gr. Moment” pisze, że trudno prowadzić polemikę z ludźmi, którzy zostali przyłapani za rękę, a mimo to syją solą w oczy. Istotnie p. Gromek w artykule powtarza zarzuty o naleźeniu żydów do komunizmu, ale w sprawie zamachu nic nowego nie podejmuje.

Wiadomości bieżące

— W Warszawie zmarł ś.p. ks. Wincenty Igin, b. administrator apostołski w Charkowie i więzień solo-wiecki.

— Niemcy brazylijscy w ilości 70.000 osób złożyli na ręce posła niemieckiego protest przeciwko prześladowaniu religii w Trzeciej Rzeszy.

Dziś w niedzielę dnia 1-go sierpnia 1937 roku o godz. 19 WIELKI KONCERT CHÓR DANA w Ogrodzie Miejskim

Bilety od 25 gr. do 1,50. W razie deszczu koncert odbędzie się w Teatrze Miejskim o godz. 21 po cenach od 50 gr. do 3 zł.

Dekanalny Kongres Tercjarski w Różanymstoku

Zeszłoroczny Kongres, odbyty 4.X w Dąbrowie k. Grodna, stał się punktem zwrotnym w pracy i dążeniach miejscowego tercjarstwa, wniósł bowiem w szeregi III Zakonu pewne ożywienie i wywołał chęć do wzięcia poważniejszego udziału w obecnych zmaganiach się Kościoła z bezbożnictwem.

Dnia 11 lipca r.b. w Różanymstoku odbył się drugi dekanalny kongres tercjarski. Brac tercjarska przybyła na kongres w zwartych szeregach ze sztandarami. Sumę celebrował prefekt Kolegium Salezjanów ks. K. Chrapla. Podniósł kazanie wygłosił miejscowy proboszcz ks. Franciszek Cofalka. Po nabożeństwie obszerna pięknie przybrana sala pomieściła pół tysięczny zastęp uczestników i uczestniczek kongresu. Stół prezydialny otoczyli przełożeni poszczególnych kongregacji oraz dziekan dąbrowski ks. dr. Witold Kuźmicki, miejscowy proboszcz i ks. Stanisław Janeczark, proboszcz z Nowego Dworu.

W powitalnym przemówieniu Ks. Dziekan wskazał na odbyty w końcu czerwca b.r. Kongres Międzynarodowy Chrystusa-Króla w Poznaniu i na Kongres Mariana w Wilnie, podczas których zostały dobitnie podkreślone wszystkie żywotne sprawy naszego życia religijnego i szczególnie omówione i wytknięte obowiązki katolików. Tercjarstwo, ściśle związane z Kościołem, winno te wskazania wcielić w życie i stanąć w pierwszych szeregach armii Chrystusowej. Wojsko atoli bez dowództwa i komendy byłoby jeno luźną gromadą. Naszym wodzem w tym wypadku jest Arcypasterz. Pragnąc zaimplementować się z Nim łączność i uległość, mówca zaznacza, że w imieniu zebranych wysłał do Wilna telegram z wyrazami hołdu i prośbą o błogosławieństwo. Następnie ks. Dziekan określił bliżej cel i hasło obecnego zjazdu, główną uwagę zwracając na sprężystą pracę zarządów tercjarskich. Zagadnienie to ujął w osobnym referacie ks. Fr. Cofalka, podkreślając znaczenie i obowiązki zarządu w każdej kongregacji. Ks. S. Janeczark w niezwykle interesującym przemówieniu zobrazował ataki, prowadzone na Kościół przez bezbożników rozmaitego rodzaju, i zalecił interesować się prasą katolicką i w miarę możliwości rozszerzać ją wśród otoczenia. Rozwinięta dyskusja świadczyła, że poruszone sprawy nie są dla zebranych obce ani obojętne. Zamykając obrady, ks. Dziekan komunikował, że Jego Ekscelencja Ks. Arcybiskup Metropolita raczył przysłać telegram z życzeniami i błogosławieństwem. Życzenia Arcypasterza wywołały wśród obecnych wdzięczne okrzyki: Niech żyje Kongres uchwalili: 1) wprowadzać w życie wskazania Kongresu Chrystusa Króla w Poznaniu oraz Kongresu Mariana w Wilnie, 2) prosić ks. Dziekana o zorganizowanie w najbliższej przyszłości kursu dla zarządów, 3) popierać i rozpowszechniać prasę katolicką. Na zakończenie tych uroczystości sekcja sceniczna miejscowej kongregacji odegrała obrazek pod tytułem „Róża św. Elżbiety”.

Jan MALINOWSKI

SKŁAD APTECZNY

Grodno, Dominikańska 13 t. 400
Poleca: Perfumy, wody kołońskie i wyroby kosmetyczne.
Pomoce szkolne do gabinetów chemicznych i fizycznych,

Kronika

GRODNO, dnia 1 sierpnia 1937 r.

KALENDARZYK

- 1.VIII. Niedziela 11 po Ziel. Św. Piotr w okowach. Rolisław. Brodzisław. Wschód słońca 3.38. Zachód słońca 19.23.
- 2.VIII. Poniedziałek. N.M.P. Anielska. Alfons Liguori. Borzysław. Świątosław.
- 3.VIII. Wtorek. Znaleźnienie relikwii św. Szczepana. Krzywosąd.
- 4.VIII. Środa. Dominik. Ziemomysł. Mieronieg.

Daty historyczne. Dnia 1.VIII. 1914 r. Niemcy wypowiedziały wojnę Rosji. Dnia 1.VIII.1919. Powstanie na Górnym Śląsku. Dnia 1.VIII. Rocznicą niepodległości Szwajcarii. Rocznicą niedoszłej rewolucji światowej i dzień propagandy komunistycznej. Dnia 2.VIII.1897. Zgon Adama Asnyka. Dnia 2.VIII.1924. Zgon Józefa Conrada - Korzeniowskiego, pisarza polskiego. Dnia 2.VIII.1932. Zgon ks. Ignacego Selpla, wielkiego kanclerza Austrii. Dnia 3.VIII.1914. Wybuch wojny światowej na ziemiach Polski i zbombardowanie m. Kalisza przez Niemców. Dnia 3.VIII.1928. Tragiczny lot polski nad Atlantykiem.

Pogoda w sierpniu. Kalendarz stuletni przewiduje na sierpień następującą pogodę: początek miesiąca dżdżysty, po 10 zmiennie, około 20-go piękna pogoda, potem deszcze, w końcu pogodnie i upalnie.

Chór Dana daje koncert na rzecz „Strzelca”. W niedzielę d. 1 sierpnia odbędzie się w parku miejskim koncert znakomitego chóru Dana na rzecz miejscowej organizacji strzeleckiej. Aparatura amerykańska sceniczno-dźwiękowa daje możliwość urządzenia koncertu pod otwartym niebem. Chór wykona przeszło 20 piosenek, stanowiących najnowsze przeboje.

Listonosz wilejski. Wileńska dyrekcja pocztowa wprowadza z dniem 1 sierpnia służbę listonoszów wilejskich na terenie powiatu Wilno-Troki. Listonosze wilejscy nie tylko będą doręczali i odbierali wszelkie przesyłki pocztowe, ale też będą załatwiali inne liczne sprawy, związane z działalnością poczty. Może ta próba dać dobre wyniki.

Przetarg rybacki. Magistrat m. Grodna ogłosił przetarg na dzierżawę obwodów rybackich. Przetarg odbędzie się dnia 26 sierpnia o g. 9 rano w gmachu starostwa. Ogłoszenie o przetargu wisi w magistracie na korytarzu.

Podział 80 tysięcy. Nowowzbrany komitet rozbudowy m. Grodna odbył już swe posiedzenie i dokonał podziału 80 tys. zł. kredytów na budowę i remont domów. Prasa żydowska donosi, że mieszkańcom żydom nie przyznano żadnego kredytu. Prawdopodobnie żydzi zażerkają i ten drugi komitet, jako wybrany i działający niezgodnie z przepisami. Komitet składa się z 5-ciu członków. Szósty członek p. Kwiek złożył mandat, ponieważ sam dostaje kredyt budowlany. Piąty członek adw. Gożański nie był obecny na posiedzeniu w czasie wyborów, gdyż obecnie znajduje się poza Grodnem. Na posiedzeniu komitetu, na którym dokonano podziału kredytów, byli obecni: wice-prezydent R. Sawicki, St. Cydzik, plk. Adamowicz i architekt Grochowski.

Kontyngent koszerne na sierpień. Kahał grodzieński czynił w województwie starania, by zwiększony kontyngent mięsa koszerne na sierpień z ilości 58.000 kg. do ilości 69.000 kg. Województwo powiększyło kontyngent do ilości 61.000 kg.

Ubój nielegalny. Tajny ubój przywaty uprawiany jest w szerokim zakresie. Niedawno kontrolerzy magistratu przy pomocy policji dokonali na przedmieściu Grodna rewizji i sporządzili sporo protokołów za prowadzenie tajnego uboju. Nieraz mięso z nielegalnego uboju znajdowano w miejscach brudnych lub w klozetach. Znajdywano również całe sztuki zabite w stodołach, które były dniami i nocami strzeżone.

Sześć dni pracy w fabryce tytoniowej. Z dniem 1 sierpnia fabryka tytoniowa będzie pracowała 6 dni w tygodniu, czyli cały tydzień, zamiast 5 dni, jak było dotychczas.

Wielka loteria fantowa na T-wo dobroczynności za Niemnem. Z niemieńskie Towarzystwo Dobroczynności w Grodnie w dniach 1 sierpnia w niedzielę i 2 sierpnia w poniedziałek urządza wielką loterię fantową. Mnóstwo cennych fantów jak: aparat fotograficzny, platery, obrazy, wieczne pióra, serwisy, oraz żywe niespodzianki można wygrać tylko za 20 groszy.

Zarząd Towarzystwa zaprasza wszystkich obywateli m. Grodna i okolic do jaknajliczniejszego wzięcia udziału w loterii i do poparcia działalności naszego towarzystwa.

Gdy Marejne
Da ci los,
Kryzysowi
Zadasz cios.

CHRZEŚCJAŃSKI ZWIĄZEK SŁUŻBY DOMOWEJ

Grodno, ul. Napoleona 10

podaje do wiadomości pomocnic domowych, że jest **wielkie zapotrzebowanie** na służbę. Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat Związku od g. 10 do 1 i od g. 4 do 6.

Wymagane są dobre świadectwa
Związek prowadzi **MAGIEL**

Rozkład jazdy pociągów

z Grodna i do Grodna

PRZYCHODZĄ Z Warszawy	ODCHODZĄ Do Warszawy
Osobowy 4.01	Osobowy 0.24
" 5.25	" 1.49
" 14.10	" 11.12
Pośpieszny 20.39	Pośpieszny 18.00
Z Białegostoku	Do Białegostoku
Osobowy 7.30	Osobowy 8.58
" 20.18	" 14.24
Z Wilna	Do Wilna
Osobowy 0.16	Osobowy 4.09
" 1.41	" 4.59
" 7.35	" 9.00
" 11.06	" 14.18
" 20.10	" 15.55
" 20.55	" 21.10
Pośpieszny 17.56	Pośpieszny 20.43
Z Suwałk	Do Suwałk
Osobowy 8.48	Osobowy 5.40
" 23.30	" 21.12
Z Mostów	Do Mostów
Osobowy 1.40	Osobowy 5.50
" 8.50	" 16.15
Z Jezior	Do Jezior
Osobowy 7.30	Osobowy 4.30
" 17.25	" 15.00
Z Druskienik	Do Druskienik
Osobowy 0.16	Osobowy 4.09
" 7.35	" 9.00
" 11.06	" 14.18
" 17.56	" 15.55
" 20.10	" 21.10

FIRMA „PIAST“

Grodno, ul. Pocztowa 20.

poleca wszelkie towary kolonialne, wędliny litewskie, żywieckie i wolińskie, szynki bekonowe „Polo“, sery, masło, jaja, miód lipcowy—wszystko w najlepszych gatunkach i po najniższych cenach.

MAURZY WOLAŃSKI

— KRAWIEC —

specjalista ubiorów dla duchowieństwa katolickiego, przyjmuje zamówienia na różnego rodzaju satany, czamarki, palta, futra i t.p.
Grodno, ul. św. Kazimierza 87, tuż zastrazą pożarną. Ceny przystępne.

NOWE KINO
ul. Brygidzka 2

„HELIOS“

CENY OD 25 GR.

NA EKRANIE:

S. O. S.

Wyciąg najszybszego pociągu światła ze śmiercią

— w filmie —

SREBRNA TORPEDA

Szczyt emocji—Dramat—Miłość—Sensacja

NA SCENIE:

Antoni Jaksztas

ZE SWOIM ZESPOŁEM

w żywiłowej oryginalnej rewietce p.t.

ARGENTYNA

Werwa—Temperament—Bomby humoru

Nowy zespół muzyczny pod kier. P. EPSZTEJNA

Początek seansów: 6, 8 i 10 w niedzielę od godz. 4 p.p.

Chrześcijański Zakład Krawiecki

M. BARANOWSKIEGO

Grodno, Brygidzka 7

ZAWIADAMIA, iż wprowadził specjalny dział ubiorów dla duchowieństwa.

Przyjmuje zamówienia na sutanny, płaszcze i futra. 8—3

Kino MALEŃKIE „LUX” Horodniczańska nr. 10

Uwaga, piękne panie!
Uwaga, panowie!
Uwaga, narzeczeni i młodzi małżonkowie!

Jak postępować z mężem, by siedział pod pantoflem?
Jak postępować z żoną, by jadła z ręki?
pokaże nam to:
trzpiotka ekranu, ulubienica publiczności

Anny Ondra
w arcyzabawnej komedii p.t.

„Rozwód z przeszkodami”
w pozostałej gł. roli HANS SOHNER

Początek seansów: 6.15, 8.15, 10.15

DŹWIĘKOWIEC Dominikańska 26

„Apollo” Wstęp od 25 gr. Pocz. seans.: 6. 8. 10.

Robert Taylor, Barbara Stanwyck
w filmie p.t.

Poświęcenie

Niezwykłe emocjonujące dzieje miłości dwóch braci

Nad program: aktualia i przepiękne dodatki

Kino dźwiękowe Pocztowa, 4

„P A N” WSTĘP od 25 gr.

Wielki film Polski w.g. nieśmiertelnego arcydzieła Żeromskiego — P. T. —

R ó ż a

W roli głównej: Cybulski, Zacharewicz, Stępowski, Żelkowska, Echlarówna, Znicz, Jaracz, Samborski

Nad program: aktualia i dodatki

Kino DŹWIĘKOWE Orzeszkowej nr. 15

„UCIECHA” WSTĘP 25 gr.

Dziś wielki podwójny program!

Człowiek, który wiedział
W roli gł.: William Powell i Ginger Rogers

Diabły dzikiego zachodu
W rolach tytułowych: Harry Carey, Hoot Gibson, Bob Steele, Tom Tyler, William Desmond

Nad program: najnowsze aktualności PAT-a
Pocz. sean. o godz. 6, 8, 10.15, a w dni świąt. od 10

PO NAJNIŻSZYCH CENACH I W NAJWIĘKSZYM WYBORZE — POLECA —

OSTATNIE NOWOŚCI
W DZIALE
MATERIAŁÓW DAMSKICH, MĘSKICH I DZIECINNYCH
NA SEZON LETNI firma

K. STASZEWSKI
Grodno, Dominikańska 18, tel. 315.
P.S. JEDNOCZEŚNIE POLECAM W WIELKIM WYBORZE

PIĘKNE LISY

Chrześcijański Zakład Krawiecki
Absolwenta paryskiej akademii kroju i szycia

Stanisława Brażuka
Grodno, Brygidzka 11
przyjmuje wszelkie roboty damskie i męskie w zakresie krawiectwa wchodzące. Wykonanie solidne

Kapielowe artykuły
KOSZULE MĘSKIE
BOGATY WYBÓR
PO NAJNIŻSZYCH CENACH
POLECA
t-ma **Józef MIKO**
Dominikańska 19 tel. 356
GALANTERIA, BIELIZNA, TRYKOTARZE

PODAJEMY DO WIADOMOŚCI NASZEJ SZANOWNEJ KLIENTELI, ŻE OTRZYMALIŚMY NOWY TRANSPORT MATERIAŁÓW LETNICH. PROSIMY O ŁASKAWĘ ODWIEDZENIE NASZEGO SKLEPU

Z POWAŻANIEM

GRODNO, DOMINIKAŃSKA 9 „TKANINA”

PEWNOŚĆ WKŁADÓW
K K K
w **KREDYTY**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI w GRODNI

Kto reklamuje ten zyskuje